

עתון החטיבה
 גבעתי-חיים
 ארץ 19 מס' 4/52

א.ת. 55 א.צ. 2

נפלם

דרך חיים לעצמנו

אגב

בקורת עצמית

מתמידת

(אנה סנע).

הרהורים לאחר המדעצה

.... שנת שירות בוספת לאחר שנות השירות בצבא... אכן, משימה

לא קלה הוטלה עלינו, ויש לקחת זאת אל - לב ברצינות הרבה

ביותר. זה חמש שנים קימת החטיבה, ובאמת נתעלתה בהרבה.

מדי שנה בשנה יוצא מתוכה בחזור בנייט נוסף לצבא, בנייט אשר

וגודלו בידם האכזרנה, העמלה ללא לאות, של המורים והמחנכים.

פעולת החטיבה על כל שטחיה - הרחיבה את אופקיו של בן

המסק, והנה הגיע הרגע בו פונה הסבוך אל בניו - לעזרה.

החטיבה הגיעה לנסוזה, בה אפשר לה לשלוח בנייט הנזעקים לעזרת הסבוך. אכן,

שעה גדולה היא זאת, ומחייבת הרבה.

- יש להגביר את הפעולה הרעיונית לבסוס השקפת העולט, וכן אתהפעולה החברתית

ביתר השטחים למען ללכד כראוי את התורה: כי רק גוף טאורגן ומלוכד ידע לעמוד

במשימה זו דאף לשאת פירות. על החטיבה ובמיוחד על שכבת הנעורים, לשמש עורף

פעיל לגבי פעולת בוגריה.

תא החטיבה בגבעת היים - כיום - אינו מסוגל לשאת בעול זה. זהו לדעתי

מצב חמור ביותר ועלינו למהר ולשנות את המצב. כולנו יודעים כי הועדות

פועלות ופעולתן מתמדת (פחות או יותר), את נסודת התורפה יש לקבוע איפה בחברה

עצמה - חוסר דיוק לפעולות, אי השתתפות מתמדת בפעולות, השתמקות בפעולות שונות

כל אלה מבשילים וסמיים לעל את פעולת הועדות.

יש לחשוב ולחפש - מדוע הגענו לידי מצב זה. לדעתי, הסיבה העקרונית היא

חוסר הרגל לדיוק וכן, חוסר אחריות, חברתית ודבר זה צריך מובן לכלם - אי

השתתפות כללית גורמת להריסת העולה ותהא אשר תהא - פעולה רעיונית כפעולת

ליל שישי. נקודה נוספת היא (ואולי תצחקו אך זה רציני ביותר) - ההליכה לסרטיים

בישובי הסביבה. זוהי תופעה קשה ביותר בחברתינו - ההליכה לסרטיים יוצרת התחר-

קות בחברה: כל אחד עושה ככל העולה על רוחו והדבריי יגיצו בסופו של דבר לידי

כך, שיהיו כאלה אשר יותרו על הרצאה ואפילו על שיחת חברה וילכו לראות סרט

"טוב" (יותר נכון - עם שחקנים "מפורסמים") - שפר חוגלה או - לעין החורש.

חבריא, עלינו (עליכם) לחדול מזה ויהי מה. לכוד חברתי ומשמעת חברתית פני-

מית, השתתפות פעילה (לא של הפרעות) של כלם בכל הפעולות - אלה בלבד יביאו

להצלחה במלוי משימתנו. אנו צריכים לצאת כפתגיסים ולא כמגויסים כלומר - עלינו

להכין לאשר אנו מחילים של

ב ת ב ר ה

מהי בעצם חברה? מי מעצב את דמותה, מי מקנה את ערכיה? חברה זהו כלי
ביד היוצר. ברצונו יצור אותו כך וברצונו יצור אותו אחרת, אך האומן לא
אחד הוא כל מה רבים אשר יתירו להם דרך הייט מסותפת לפי צותם אינטרסים.
החברה הקיבוצית היא אחת הצורות של חיי חברה, שזוריה במחורות עבותה של
הברה בעלת מגמות מסלה.

בד בבד עם חברת המבוגרים בקיבוץ הסתורה מחרזות עדינה, קטנה יותר -
חברת הילדים, בניה של החברה המבוגרת, אותה חברה שהגיעה למה שהגיעה בכוח
הרצון העז והקרבת אינטרסים אישיים למען האידיאלים שלא בית הורים הוא
סטיפתם, אלא ה ת נ ו ע ה. החברה הקיבוצית מושתתת על עיקרון הסויון
והצדק. היוצר מאפיין את החברה, אשר כל אחד מחבריה לא ימעל ולא ישלה ידו
ברכוש הכללי, בכל מקום שהוא. אך מה זה היה לנו? עוד בשנותינו הראשונות
קראנו: "לא תגנוב", "לא תמורד בית רעך", אך לא כך אנו מקיימים, הסחיבה
נקטתה מעין ספורט אצל בני הקיבוצים המבוגרים בעיר, במוטבה ולעתיים אף
בכפר הסמוך. המתוך מצוקה כלכלית יעשה הדבר? החסרים אנו דבר מה? לא אבא
להטיף מוסר, אך מן הראוי הוא שכל אחד מאתנו יעשה לו את הטובון נפשו
וימספט במעשיו, שמה יחדל ממעשים אלו. הדבר אשר יפריד בינינו לבין הרצון
לסחוב הוא: מרות חברתית, אורת מחשבה מעמיקה ורצון עז להדול ממעשים אלה.
אך בזה לא תמה הפרטה. השכבה הבוגרת סתה מדרך היטר ונוהגת לפי
העיקרון "איט, הטוב בעיניו יעשה". הוזנחו הפעולות החברתיות על אף מאמצי
הועדות להפעילן. אין ערות והיענות מצד כל החברים, הרצון לשאת בעול
בתרופף. ועתה, אנא פנינו מועדות? גם כאן יוכל להושיענו הרצון לחזור למוטב
ולחיים התקינים כסדרם. תופעה מוזרה פשתה בחיינו - העיסוק. מהו העיסוק?
כל אפרוח סטרם גידל נוצות וכרובולת יטאף לחוכו רעל "תצנוגות" זה. אל נתן
לבדל בתוכנו ניצני רעל. מאמץ מאוחד של הרצון יגרוש מאתנו פגע חברתי
נוסף. הבה נבסס את חברתנו מחדש, נוסיף לה ערכי תרבות וערכי חברה!

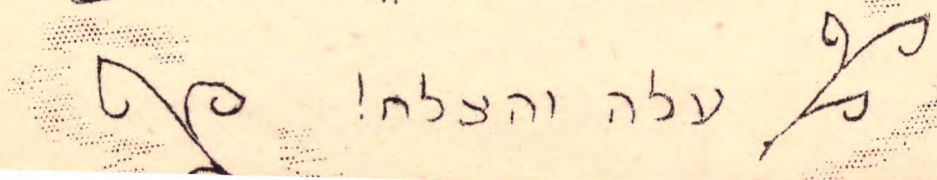
אחד הנוצח באלום

אל -

בהגיעך למחצית יוגבל גליונותיך

שלוחה ברכת "עלומים"

בשכבה הבינונית

המסרה: קבוצת אהרה

השנה, הורגשו בחברתינו כמה וכמה שפורים, יתכן שהשתנינו קצת, אולי משום שנכנסנו לחטיבה, או אולי נאמר בשפת מבוגרים - התבגרנו. עובדה היא, מכל מקום שהשנה מקימת החברה יותר מצוות והפעולות מתנהלות כהלכה ואף עשינו מבצע שהוא נקיזן מסביב לכתה. תחילה משהחלט על כך הוא בוטל, כי לא אורגן אולם בטעם השנה בצענו את אשר החלטנו והכשרנו את האדמה להצמיח בה משהו. אך כל זאת אינו אומר שאנו פטורים כבר מהכל וטורכנו בה אנו הולכים נכונה היא מכל מקום עדיין שפת הבניה היא "בנות" ושפת הבנות היא "בניה". או אולי "מי שואל אותך". באם יאמר האחד לשני משהו לעשות הרי סימן שהוא "מלך" כי הוא פסד. וכן, לא מקימים את מה המחליטים. לדוגמא: כתיבה לעלון, כמה שצריך לשדל ילד שישב ויכתוב משהו, תמיד אין זמן. ונשאלת השאלה הבאמת אין זמן? אסנח שעורים יש די והותר אולם לו היה קצת רצון וכח מחשבה, העלון היה נכתב... אך אחרי הכל אני מקוה שנמצא את הדרך הנכונה, ונשתדל להגיע אל המסרה הנושנה שלנו והיא: קבוצת אהרה.

רותי קי

כתה ז'

המעולות בחירותנו

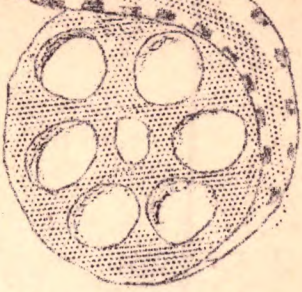
לדעתי הפעולות בחברה השתנו לטובה. אין רשע, החברה מקשיבים. הספקנו ללכת למעברה, מסתנו היתה לראות, מה עושים ילדי המעברה בשעות הצב. המסקנה היתה: שילדי המעברה מסתובבים בחוץ. בנות, בחורים וזקנים. הנשים הזקנות אינן בחוץ. הן שומרות על המסורת היהודית העתיקה. זה היה ערב יפה ומעניין מאד. א"כ עשינו מדורה ומשחק לילה קטן לבחזן אותנו. בפעולות הכתה, מדברים בעיקר על ילדים עניים שלא לומדים, ולכן הם מושחתים, וכל העולם נראה להם כעולם רע. כן למדנו על החטיבה, ומתי היא נוסדה. אני מקוה שהפעולות ימשיכו להתנהל בסדר ונסייק את מה שצריכים להספיק.

כתה ז'

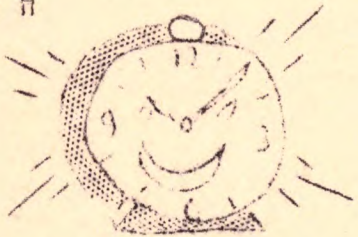

בעיה אחת מרכזת מהווה בחברתנו ההליכה לסרטים ביטובי הסבי-
 בה, או יותר נכון, ראיינת סרטים פעמיים ושלש בשבוע. אך למה נקרא
 לזאת בעיה, אולי איך הדבר גרוע כלל? או לפחות לא מזיק. עלינו
 להבדיל בין סוגי הקהל הרואה את הסרט. את נדברו על פועל, יש סוג
 של פועל הרבותי בעל רמה תרבותית וטכנית גבוהה. ופועל מן
 הסכבה הנמוכה ביותר, הנמצא בהוהו ואפילו בישראל, שאינו יודע
 דבר מלבד הרעב. פועל כזה שעה שיראה, למשל, את הסרט "פיר ד"
 ליהנה ממנו בהחלט. ואילו לפי מוסגינו, אנו נחשב הסרט לסרט לא
 טוב ולמה? משום שהסרט מדבר על מנהל בית-הרוטת "פורד" אחד
 האנשים העשירים ביותר בעולם שהיה מלכתחילה פועל שחור ועלה לור-
 גה בה הוא נמצא כעת. לא משום שמד באדונו או שביצע איזו מהפכה,
 אלא משום שליקק את רגלי אדונו. סרט זה מראה לפועלים את הדרך
 הזו כטובה ביותר וזה בניגוד לאינטרסים שלנו. האנגלים והאמריקאים השולטים
 באותה חלקי ערץ מביאים בכוונה סרטים כאלה לטח, ומורידים את המחירים של הכרטי-
 סים ומאפשרים על ידי כך לכל פועל לראותו וללמוד ממנו. פועלים אלה אינם מכירים
 צורת הים אחרת ולכן נראית להם דרך זו כנכונה. הסרטיק הללו מוציאים את הפועל
 לטובות ספורות מתוך עולמו המלא דאגות לעולם של חלום רחוק ממנו ושאינו מסוגל
 להשיגו. כל פועל שואף גה הוא להגיע לחיים כאלה ומתוך כך הוא שוכח כי הוא
 חבר לתנועה חזקה המסוגלת על ידי כוחות משותפים להפיל את המטטר ולמלא את רצו-
 נו. זה סוג אחד של פועלים. מהצט השני עומד פועל בעל הכרה בדרך החיים ואשר מכיר
 ויודע את כל הבעיות הנ"ל. אותו קשה להוליך שולל בסרטים זולים. אצלו הסרט
 אינו חופס מקום חשוב. פועל כזה רק לומד את השגיאות שבסרטים ואת הסילוף שיש
 בהם. אצלו ממלא הסרט תפקיד של ביאור דעותיו. הוא מבין את כוונותיו ויודע
 לסקול היטב את הסרט על ידי התוכן, הביצוע והמוסיקה. יודע גם כן שהסרט מוריד
 את אחוז הקריאה בספרים וכן מקלקל יצירות מופת גדולות. ולמה לו לפועל זה לקרוא
 ספר במטך שבוע חמים שעה שיש ביכולתו לראות את אותה העלילה למעשה בצורה יותר
 ממשית ולפתח אף יותר מטעשת ומרחקת.

ועתה לבעית החברה - את כבר קיים דבר מעין זה שנקרא סרט ואפילו אם הוא
 רע הלא רק פעם בשבוע רואים ואין הדבר מזיק לראותו גם פעמיים ושלש. ובכלל כואנו
 מדברים על סרט אנו מדברים עליו כעל גורם טוב או לכל הפחות מעניין ומטעש ולא
 כעל דבר מזיק. בכל אחד מאתנו היה הולך מראונו לראות סרט גם פעם נוספת. אנו
 מקבלים חינוך טוב די הצורך ואין זה עלול להשפיע עלינו לרעה. אפשר והיחה
 ההליכה לסרטים מקבלת מטענות אחרת אילו היה הדבר הופך להרגל וקבע של רבים
 בחברה, אך לפי נסיוני מעטים המטענים הללו אצלנו, אשר יותר נכון אינם חסים
 על רגליהם. ישנה סיבה אחרת (אולי צודקת) להגבה מצד החברה והיא, שהדבר פוגע
 בפעולותיה של החברה, אך כל זמן שזה לא כך ניתן להם ל"מטענים" הללו את האפשרות
 להתפקע מרוב סרטים ואולי פעם יחדלו מזה.

ה ו ה ט .

בקצב הזמן...

- * טכנת נעורים: החקיימו שני ערבי-טבת לסתי הסכבות - האחד מוקדס לזמרת העמים ומשנהו לטביעי בנובמבר.
- * החקיים גיוס בטבת לשיפור טכונת אריפים וירח.
- * טכנה בינונית: ערב של מסירת רטמים ממסעות בגורמה.
- * יום ספורט
- * טכנה אצירה: החקיים יום ספורט מוצלה מאד.

בלאג 3.11.21 רבקים אלכין כנס אצווי
 של טכנה רבקים יוניוניו בו קליה קליסר
 ומויחה אית 3.11.21 אצוויקה.

הנה איתו

הנה איתו
הנה איתו
הנה איתו

הנה איתו
הנה איתו
הנה איתו

הנה איתו
הנה איתו
הנה איתו

אלה הרוח הרוח

בנטימה חסופה בלעתי את ארוחת החורים ונהפזתי לבקר בלול. בשעות אלו העובדים נחים, והתרנגולות הפסיות לנפסן. כלי האוכל היו פזורים לבתוך תאי ההטלה הלבנים ביצימה השעה היתה שעת אסיפה. כולן (עם כמה בעלים חומי נוצה) היו רכונות על השלבים ושוחחו ברעש והמולה (כמו אצלנו לפעמים). כשראוני נסתרה דממה ומיד לאחר מכן המשיכו בקורוניה. הבעתי את הפצי ותרנגול חום נוצה ואדום כרבולת היסה את כל החבורה, פתח בקוריקר והחל בסיפור:

"בספטמבר אשתקד החלו להכניס ביצים לאינקובטור לגידול בשר וכך את הלהקה הזו שלפניך המוצלבת על ידי צאצאיה למשפחת "הכיהמסחר". עם התבקעו-תנו מנינו שלטת אלפים אפרוח ואפרוחים. אפרוחים אלה מסקלם גבוה וכך גבוה אחוז ההטלה. מטעם הועברנו לבית אימון בבנין על קומות ובתוכו חיינו כ-70 אפרוחים בתא. כעבור שבועיים עם התבגרותנו דולל השיכון ולאחר מכן הועברנו לחדר גדול מרופד בקט וסם חיממתנו אומנת. מה זה אומנת? - שאלתי. אומנת - זה מין סככה מוסקת המחממת אותנו כמו אמא. אך מה זה אמא בדיוק, איננו יודעים מחוץ לחדר זה, ישנם כאן עוד חמישה חדרים כאלה. בית-אימון זה מכיל 5000 בני כנף. בשלב הבא הועברנו משיכון זה ללול הענק שהיה המבנה היחיד למחילות ובעליהן. הלול הזה נקרא אמריקאי-בשל גודלו. כלולים בתוכו 25 חדרים שיכולים לאכלס בתוכם כ-5000 עוף. אך עתה יש רק 4300 מחילות." כאן הפסיק אדום הכרבולת והמסיכה אחת מן המכוודות שבחבורה:

"מבית האימון הועברתי עם חברותי לסככה קטנה שהכילה כ-2000 פרגיות וכאן בלול זה, נפגסנו לפני הדשים רבים (לא אוכל לזכור מתי). בלול נסתרה דממה שהופרעה פתאם על ידי פטפוטן של הקטנות שבחבורה. התרנגול אדום-הכרבולת התנער מאדישותו ובנימת עצב הוסיף לספור: "עברה עלינו תקופה קשה. הותקפנו באפידמיה: ומחלה אחרי מחלה פקדתנו: לראשונה פרצה מחלת אבעבועות שהתבטאה בפפעים על הרגלים והכרבולת והנה את רואה גם את כרבולתי השחיתה. אחר כך פרצה מחלה של אברי הנטימה, בחדר הסכך בו שוכנו חברותינו הפרגיות והן מתו מחנק. אך לא תמו עקבות מחלה זו וכבר פרצה בלול האמריקאי דלקת השחול והכבד וכולנו קיבלנו זריקות פניצילין. "מה אחוז ההטלה בלול?"

"אחרי התקפיה אלה שנפטרו מהם בעזרת העובדים הדואגים לנו מאד, בנקיון ובסידורים, אחוז ההטלה מגיע ל-40% בממוצע ליום". - "איזה מאכלים מלי-טים אתכם?" - "אדפיים להקשות את הקליפה ומים" - "תערובת?" לא יכולתי לצור בלשוני. - "הה, בענין התערובת יש לי טענה למסק: אין מכניסים לתערובת את כל מה שדרוש לנו וזו הקיבה לאחוז ההטלה הנמוך. ירק איננו אוכלים, כי חומרי מזון אלה עזורים ביתר מאכלינו. מחוץ למים אנו שותים שמן דג ואל תחפלא - אנו מאד אוהבים מסקה זה..."

בצאתי מן הלול פגשתי ברחל, אשר סקרה בקצרה את התכניה להבא, דבר שאדום-הכרבולת לא התעכב על כך, פטוט מפני שהוא לא ידע, והיא החלה בטי-פורה: "עוד לפני שנה החל מפעל הבנייה לבנות מבניה, נוספים לענף, ללול הקיים נוסף עוד חלק המאורלס כעת כמעט לגמרי. הוא בנוי על ויפוד וצורת בנייה זו טובה יותר לעומת המבנה הקיים (ולבנים המשמשים רצפה). שגרת צרות צרורות לעופות ולעובדים (מחלות, קור, סידור סניטרי ירוד). הסורים עוד השיכלולים החומקים בכוחות אדם והוצאות כס יום."

גם למבנה הקיים של הפרגיות - הסככה הקטנה, נוספה עוד סככה יותר גדולה, המאכלסת בתוכה פרגיות ותמטיך לקלוט את הגידול החדש להרחבת ענף המטילות. "כמה בשר אנו משווקים לסוק?" - שאלתי. "אסתקד שיוקנו 23 טון בשר לעומת ה-30 טון בשר".

"כמה עובדיה בלול?" - הקסייתי. "מספר העובדיה קטן, 3 במספרן. מהם אחת בהכשרה + 4 מבני החטיבה ששלטה מהם עובדים יומיים בסבוע ובה אחת שעתיים יום יום!"

מחוגי העיון הורו את הטעה 2.45 ולא נותר לי אלא להודות לרחל ולאחל לענף הלול בטח החטיבה: ג י ד ו ל ו ה ר ה ה ! ואני אחתי ללימודי למלא את חובתי.

ח 3 נ א י ר (כרזאס).

והפעם שאלות.
הסטוריה:

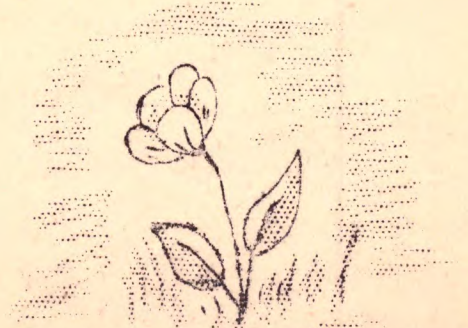
בימי איזה מלך מצרי היתה יציאת מצרים?
מחוקק יווני אכזרי במאה ה-5 ביצית-טיסית?
באיזה טם נקראו בעלי החוזות ברוסיה במאה ה-15?
מהו מקור מותו של נפוליאון?
איזה שנה מציינת את "אביב העמים"?

ידועת הארץ:

מה אפוזי יותר: אסדות-יעקב, חיפה או עין-הרוד?
שלטה ישוביה על שמות של ערפות.
תן 5 שמות של ישוביה שמות מבטא עבודת-אדמה.
מנה 3 ישוביה המציינים אתה לעיר.

ש י מ י-ל ב!

אם תראו אחד מן החברה מטפל בגינתו גטו אליו
והסבירו לו בעדינות ככל האפשר למען לא יתרגט יתר
על המידה (מרוב שמחה) שאין זה מתפקידו, אלא תוקיד
ועדת שיפורים. חברי, זהו כלל הסוב - תיקון טעות
מצערת בכגון זאת!

על ספרות

ואמנות

בעקבות יומנה של אנה פרנק

לעתים הוטף, קודר עליך עולמך. המועקה עולה ומזדהלת בגרוךך ודמעה מתדרדרת מעיניך. לפני מי תטיח את מר לבך? - אל נכוך לא תדע. ואז יימצא לך לב מביך ומקטיב, אל לא אדם הוא זה, כי אם פנקס זעיר או, לעתים, עב כרס, ולפניו תפרוש את יריעת הייך על השחור ועל המזהיר לבנה.

...דברים אלה מזדהים בד בבד ביאירת חילה הגאונית של נקרה בת 13 -

יומנה. סיפור חילה נסחף בזרם המערבולת של חוקי ההפליה והאיסורים החמורים אשר הלך ביהודים. אנשים נזרקו ע"י חיילי הגיסטפו אל מחנות התופת אשר מסע לא זכו עוד לחנות באורה של חמה. ביולי 1942 עברה משפחתה של אנה, אשר מנתה עם הנספחים, 8 במספר, לדור במחבוא אשר קתיד היה לשמש כבית לתקופה ארוכה. מחבואם הוצנע מאחורי ארון ספרים מסודיים. אחת מן הדיירות בבית זה הייתה גברת וואנדן, אשר צרה הייתה עינה באנה, השפילה אותה וכיחר הדיירים לא טחה לבה אליה.

רגטי נחיתות תקפו את אנה, הקנאה באחותה מרגרט גברה מיום ליום. היא

הייתה רחוקה מאמא ולא הצליחה בפניה אף אחת מבעיותיה. אנה הפכה אדם בוגר בסרם עת נהוט בהחלטותיו.

גם בהיותה במחבוא עסקה אנה בלימודים, כגון - קארנות, הסטוריה וכו'.

בה במידה שרחוקה הייתה מן הטבע כן גברו כיסופיה גליו. כמה הפצה הייתה לחוס את העצים והפרחים, אשר מבעד לאטנב הצר יכולה הייתה לראותם. כמה רצתה אנה להתענג מעט מחום השמש בימות החורף, אשר קרניה לא הדרו אל המחבוא.

המחבוא הזה, - מה השתוקקה אנה להיות הפסיה ועצמאית, להפס עבודה ופינה מסלה. היא הייתה כה בודדה בתוך המחבוא, שקירות צבוחים ואפלים עטרו אותו, אך יחד עם זה ידעה גם להעריך את מחבואם, טעה שאלפי יהודים כרעו נפלו תחת עול הפולס. לעתים כטסבלה קטה היה מנטווא ביקטה אנה אף למות. אך מתוך המוטף צאה קרן אור והיא - הידידות עם שכנה פטרי. היא בילחה שקות רבות בהברתו ובזה מצאה נחמה.

פטר היה נער תמים והלט והרבה מן המטותף היה בינו לביך אנה. ימים

טובים אלה היו קצרים עד מאד ובטרם יצא לאור שכה נכספה אליו פרט המוות את כנפיו השחורות עליה והיא מתה בדמי ימיה - צעירה וחוססת.

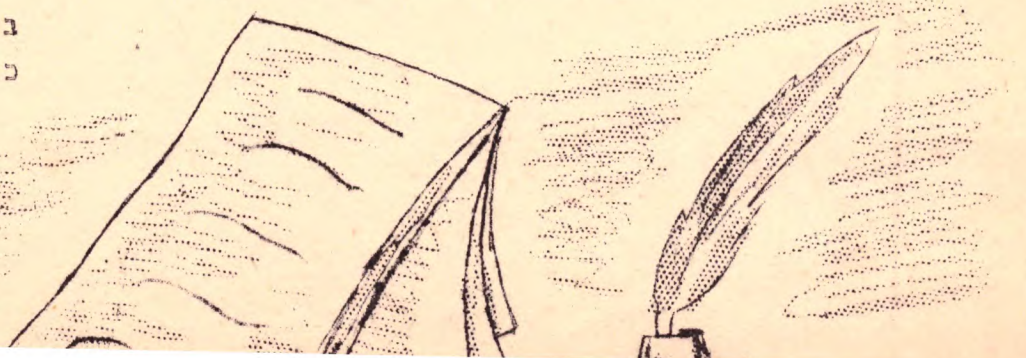
בעת האחרונה גברה ביתר שאת ההתענינות אודות ספרה של אנה. כתב ידה

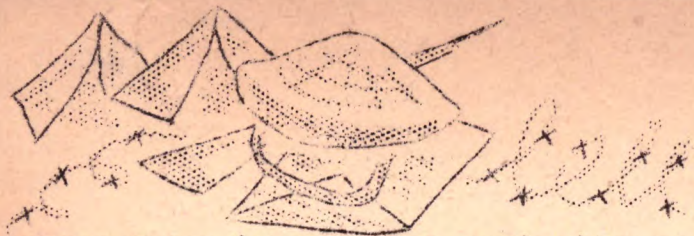
של בת ה-13 אשר זעזע את העולם ודברים רבים אודות יהדות הולנד בתקופה זו ראו אור ביומנה.

יומן זה הפך נכס ספרותי ובימתי רב-עורך.

בתיא, חמר

כיתה י'

החילים כותבים

היתה שעת צהרים, שעה ששירתנו הקטנה החלה לנוע תוך מגמה של גמיעת מרחק ראינו לשם לינת לילה בסדום.

בדרכנו חלפנו על פני הדרום המאוכלס פחות או יותר, אולה ככל שהדרמנו פחתו הישובים. השכה החלה לרדת. משחלפנו על פני עיר הנגב ונכנסנו לנגב הרחב, מלבד רוח קלילה של ערב-לא הרגשנו ולא ראינו מאומה. קולו של מפעל סדום הנשמע למרחוק העירנו. חנייתנו היתה באכסנית הנוער הנמוכה ביותר בעולם. עם שחר נכנסנו למערת סדום המפורסמת ומשם למפעל סדום.

מפעל זה הוקם על ידי הבריטים שהיו מפקייה ממנו בשלג בעזרת עבודה זולה של ערבים, אשר לא חסרו שם. כיום, המגמה היא להכפיל את תפוקת המפעל על ידי הכנסת שיטות עבודה חדישות והוספת חלק ראינו נוסף לייצור האשלג. מקימים מפעל להקמת ברום ויוד המאויים במימי הים בכמות ראינית. ישנה סיכויים כי בתוך יסלם המפעל את עצמו, (כיום עדיין לא) ואף יביא הכנסות.

המסכנו דרכנו במעלה סדום המפורסם והיפה, דרך תל ירוחם וסדה-בוקר. הגענו למקום המכונה עבדה, עיר ערבה מהתקופה הנבטית. (אחת מטורפת הערים הנבטיות החזקות את הנגב לרחבה). לרגלי העיר נמצא מעין נהדר הנקרא גם הוא עין-עבדה. הדרך אליו עוברת בין שני צוקים ישרים, טמבט ראסון כלפי מעלה.

נדמה לך כאילו אחד מהם יפול ויסגור את הוואדי הצר. המעיין עצמו טובר את שני הצוקים במקום מפגשם ונספך מגובה בקילות דק, לבריכה הקטנה המסמסת בריכת השקאה לעדרי הערבים. מהמעין היה עלינו לאמץ את רגלינו העיפות מהישיבה המתמדת ולעלות כדי להמשיך במטע שנמשך, והפעם בירידה נהדרת הנקראת "מעלה העצמות". מכאן נשקף חלק ניכר ממכתש הצמח המכונה - הענק.

עם המסך הדרך החלו העליות והירידות להצטמצם ולאחר זמן מה הגענו לדרך הישנה הנמשכת מבאר מנוחה דרך עין-רדיאן - ל... אילת.

בנין ערבי בצורת האן יסן, בו היו לנים עולי רגל מוסלמים בדרכם למכה. כיום היא מיועדת להיות עיר אשר תהא מבוטטת על דייב, ומחצבים. נוסף על אלה, מי שהיה באילת יודע בטח, עד כמה שמקום יפה זה מסוגל למשוך אליו כאלה המחפלים מיופי הטבע. צבע הים הוא כחול נפלא ובתוכו אפשר לחזות בעולם הח-מימי שקטה לתארו במלים - אפשר לראותו בעזרת אלילה ועל ידי הרכבת משקפיים מיוחדות.

הדרך חזרה כללה את הכביש היסן לאילת - דרך עין-חוצוב - דרך מסעמת וחד גונית, בה ניתן להרגיש את האבריט שעד כה נדמה, היה כי רדומים הם: וכל זה מהמת הקפייצות המרובות. מעין-חוצוב המסכנו תוך הצטיית הפוקרה שבשנות גרות אינו מוסח על בריכות סדום וסותף חלק מקירותיהם אל קת המלח. התכווננו לעליה הדשה - מעלה העקובים (כוננות אבריים). תוך מאמץ עברנו גם את המעלה שנסחטים במצבת זכרון אשר לידה, נרצחו נוסעי האוטובוס בזכנו. לאחר שעברנו את המכתש הגדול החלו המכוונות לנסוע מהר הודות לכביש שנתישר. כסיום מוצלח לטיול השתחפנו בחג המים שלגביה ומשאבי-סדה. היה זה סיכום קצר של טיול מבהינת הדרך, ורב קליטה מבהינת הטבע.

הגורם העיקרי למענו קויים הטיול היה הרצון ליצור וללכד גוף המכוונה - חבר המדריכים בענף הדרכה מסויים בצבא. מי כמונו יודע כל ימיה ללכת...

על קו' אורך ורוחב

ה ב ו ר מ ז י ם

חיייהם של הבורמזים שונים מהיינו אנו בגלל האקלים. הם לא יכולים לגדל הרבה, גידולם העיקרי של הבורמזים הוא האורז, שטחיו גדולים פי שניים מישראל כולה. האכר הבורמזי מסתפק במועט. הוא עובד ארבעה חדשים בשנה ובסאר הוא עוסק בדברים אחרים. תלבושתו של הבורמזי הוא - הלונג'י, בגד הדומה לחצאית. בבגד זה הוא מתרחץ, עובד ויטן.

אופן אכילתם של הבורמזים שונה מאורח אכילתנו, הם אוכלים בעזרת ידיהם. לרוב הם אוכלים כמה זנטיים מקערה אחת. הבורמזים משתייכים לדת הבודהאיסטית. יש להם הרבה מחד פגודות ורובן מאופות בהרבה זהב. לבורמזי אין תפילות, הוא יכול להתפלל ככל שעולה בראונו. בורמה מחולקת לכמה איזורים ובאיזור אחד יש 96 מדינות ולכל מדינה מושל משלה. בירת בורמה היא - רנגון. זוהי עיר גדולה שמספר תושביה מגיע למיליון נפש. בתוך רנגון ישנה עיר סינית המונה 200.000 סינים. לבורמזים יש הרבה חגים. יש להם חג אחד גדול בשם - חג האורות. חג זה הוא יום טובדקה יורד מהסמים ולכבודו הם מדליקים הרבה נרות בתוך קופסאות מצלופן. בלילה זהאמראה-יפה מאד. כדי לסיים צגיד שהאיט הבורמזי הוא איש טוב לב ואוהב לאחוק.

א ו ר י
כ מ ג ז

ב ת ו ר ק נ ד י ת

תחילת החוויה היא במסוס. לקיבוצניקים שבקושי יכולה להרשות לעצמה לחלום על ישיבה במסוס, לסוס יום אחד כה רחוק הרי זה דבר עצום.

... יסבתי לי במסוס מלאת התרגשות והתבוננתי לי באירופה הנראית מכאן-למעלה כמפה בולטת, עם הערים וההרים שלה בכבישיה הארזים, אדומים לסרגליר ארוכים ובבתי הקטנטנים. חוויה גדולה היתה בשבילי, הטיסה מעל לאלפיה המושלגים. וחמיד צרפת עיבות היתה אומפת אותי באותם הרגעים שחלפנו, מעל הערים הגדולות, כגון - אחרונה, פריס ועל שלא היה ביכולתי לטייל בהן.

... שווונטו - העיר הגדולה השניה בקנדה מונה למעלה ממיליון נפש. הבנינים מאד יפים, בנינים אנגליים עם חודים על חודים בראשם. העיר מחולקת לעיר עליונה, שבה כל המקומות היפים עם הדשאם הירוקים, עם הגנים הגדולים והנהד-רים ולמטה העיר התחתונה, שהיא המרכז התעשייתי. היא די שחורה ומסוללת כל יומי. הבנין המיוחד המסקרן את המטייל בעיר הוא - "קמלומה". זה מבצר שנבנה על ידי עטיר מופלג, אולם לאחר שהוא סיים את בנייתו הוא ירד מנכסיו ומת עני מאד.

מחוץ לעיר (בדרך לניאגרה) נמשכות כל הדרך גבעות מכוסות עצים שבתקופה זו, בתחילת הנשי-רה מחליפים עליהם אבנים והופכים לאדומים, אהובים וכחומים - וכל זה על רקע של גזע של אפור - מסוה מראה נפלא. מפעל הניאגרה ממט כביר (אני לא ראשונה שמגלה זאת) ובעיקר מסיוודים מתחת למפל. לראשונה הלביטו לנו מגפים ומעיל גטם - הרגשתי הראשונה בתוכו היתה כאילו הרכיבו לי בית על הגב. ירדנו במעלית לתוך מנהרות שממם אפשר לראות את המפל מלמטה למעלה. דרך אגב - היו פעם שני מסוגעים שני-סו לרדת את המפל בסירה סבורה וכמוכן, לאחר מעטה נועז זה לא זכו לראות שניה את המפל. מעברו השני (האמריקאי) של המפל נמצאת הישיבה

